Urbancová Viera (1929) :)

Etnografka, PhDr., DrSc.

Štúdium národopisu na FF UK v Bratislave absolvovala roku 1955. Kandidátsku dizertačnú prácu *Slovenské orné náradie* obhájila roku 1961. V rokoch 1955-1989 pracovníčka NÚ SAV v Bratislave. Predmetom Urbancovej záujmu bola spočiatku agrárna etnografia v jej širokých kultúrno-historických súvislostiach. Publikovala početné štúdie zásadného významu týkajúce sa otázok klasifikácie, vývinu a typológie orného náradia, ako aj architektúra techník obrábania pôdy. Zaoberala sa tiež osevnými postupmi, žatevnými i mlatobnými technikami a nástrojmi, spôsobmi uskladňovania obilia. Vedecká úroveň práce zvyšuje je úspešné úsilie o určenie slovenského prínosu do stredoeurópskej kultúry. K metodiky výskumu práce prispela príručkou *Návod na etnografický výskum slovenského poľnohospodárstva. Obrábanie pôdy a pestovanie obilnín* (1964). Snaha preniknúť podstate a významu vedeckého bádania v národopise priviedla Urbancová koncom 60. rokov k orientácií na výskum jeho dejín na Slovensku. Výsledky svojho systematického bádania zhrnula v početných časopiseckých štúdiách a knižných prácach *Počiatky slovenskej etnografie* (1972) a *Slovenská etnografia v 19. storočí* (1987). Prevažne teoretický charakter majú niektoré práce o postavení národopisu v systéme humanitných vied, prednesené na medzinárodných podujatiach alebo publikované v domácich i zahraničných odborných časopisoch. Autorsky prispela do viacerých kolektívnych syntetických i monografických prác. Významná a vysoko kultivovaná je jej editorská a popularizačná činnosť. Na publikovanie pripravila práce *Die slowakische Volkskultur* (Slovenská ľudová kultúra, 1972), Ján Čaplovič: *O Slovensku a Slovákoch* (1975), *Zo života a bojov ľudu Uhrovskej doliny* (1977). Gustáv Reuss: *Hviezdoveda alebo životopis Krutohlava* (1984). Dielo Urbancovej predstavuje metodologicky i problémovo kompaktný celok, prispievajúci k prehĺbeniu pohľadu na problémy agrárnej kultúry a na dejiny etnografie na Slovensku v zakladateľskom období až po je kryštalizáciu v samostatnú vedeckú disciplínu. Prispela nielen k sústredeniu a sprístupneniu obrovského faktografického materiálu, ale vytvorením obrazu koncepcií, názorov na slovenský ľud, smerov jeho skúmania a výsledkov s prihliadnutím na historické podmienky, ktoré ich formulovali, pomohla formulovať teóriu a metodológiu potrebnú vytvorenie historickej komunity tejto vednej disciplíny. Vyznamenaná zlatou medailou Ľudovíta Štúra za zásluhy o rozvoj v spoločenských vedách, ktorú udeľuje Predsedníctvo SAV (1989).

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania